

Такриз

ба диссертатсияи унвонҷӯ Воҳидова Нодира Абдусатторовна дар мавзӯи «Хусусиятҳои фарҳангҳои фразеологӣ дар забонҳои гуногунсоخت (дар мисоли забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 10.02.00 – Забоншиносӣ (10.02.20 – Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, киёсӣ ва муқобилавӣ). – Хучанд, 2022. – 179 сах.

Ҷаҳонгарой ё ба истилоҳи байналмилалӣ глобализатсия аз масъалаҳои назаррастарини асри XXI маҳсуб меёбад. Он имконияти васеи рушди соҳаҳои хоҷагии халқ, илм, техника ва фарҳангро барои ҳамаи халқияту миллатҳо меорад. Ин дар мавриде муяссар мешавад, ки халқу миллатҳо аз комёбиҳои ҷаҳони муосир огоҳ шаванд ва роҳу равиши комёб шуданро дарёбанд. Дар ин бобат шартӣ аввал дар сатҳи зарурӣ донишҷӯи забонҳои маъруфи замона мебошад. Аз ин рӯ, таълим ва омӯзиши забонҳои русӣ ва англисӣ на танҳо ҳамчун забони муоширати байни одамон, балки ҳамчун забони робитаи бисёрҷонибаи байналмилалӣ ва ба роҳ мондани ҳамкориҳои судманд дар ҳамаи соҳаҳои хоҷагии халқҳо бештар аҳамият пайдо карда, дар қатори вазифаҳои стратегии фарҳанги миллӣ ҷой мегирад.

Мавзӯъ ва муҳтавои диссертатсияи Воҳидова Н.А. «Хусусиятҳои фарҳангҳои фразеологӣ дар забонҳои гуногунсоخت (дар мисоли забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ)» ба ҳамин рисолати муҳим – рушди забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ ва ба дараҷаи ҷаҳонӣ бардоштани сатҳи таълим ва омӯзиши онҳо нигаронида шудааст.

Имрӯз аз ҷониби олимону омӯзгорон эътироф шудааст, ки самараноктарин усули омӯзиши забонҳои хориҷӣ дар муқоисаи типологӣ бо таъҷаб ба забони модарӣ (тоҷикӣ) ба роҳ мондани таълим мебошад. Дар ин сурат, аз як тараф, дар қиёс бо забонҳои маъруф сатҳу сифати забони миллӣ аён мегардад, аз ҷониби дигр, забони миллӣ дар қори азбар қардани забонҳои хориҷӣ ба сифати забони таъҷабхона хидмат менамояд. Аз ин лиҳоз диссертатсияи мавриди назарро ба сифати намунаи воқеӣ мисол овардан айни муддао мебошад, ки он ба муқоисаи типологии се забони гуногунсоخت – тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ дар соҳаи хеле ҷолиби забоншиносӣ – таҳқиқи хусусиятҳои умумӣ ва махсусиятҳои фарҳангҳои фразеологӣ бахшида шудааст.

Диссертатсия аз муқаддима, се боб, нӯҳ банд, хулоса ва тавсияҳо иборат буда, дар бобу бандҳои рисола фразеографияи забонҳои мазкур

дар муқоиса мавриди таҳлил қарор ёфтааст. Чунончи: 1) масоили пайдоиш, таҳаввул ва ташаккул дар сатҳи ҳозира қарор доштани фарҳангҳои фразеологӣ (боби якум); 2) нақши маводи илмию амалии фарҳангҳои фразеологӣ ҳамчун манбаи таҳқиқи фразеология (боби дуюм); 3) муайян намудани роҳу усулҳои методологии тадвини фарҳангҳои фразеологӣ дар системаи мукамал – шинохти вазифаҳои фразеологӣ, ҷойгиркунии онҳо дар фарҳанг ва воситаҳои шарҳи маъноии моддаҳои фразеологӣ (боби сеюм) муҳтавои корро ташкил кардааст. Дар 10 банди диссертатсия натиҷаҳои таҳқиқ ҷамъбаст гардида, оид ба истифодаи таҷрибаи арзишманд дар соҳаи фразеография ва истифодаи он дар тақмили таълим дар асоси таҳлили луғатномаҳои фразеологии забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ тавсияҳо пешниҳод гардидаанд.

Дар диссертатсия мутобиқ ба талаботи Низомномаи нави Шӯрои диссертатсионӣ масъалаҳо ба таври мурабтаб дар бандҳои мубрами мавзӯ, дараҷаи омӯзиши таҳқиқот, робитаи таҳқиқот бо барномаҳои давлатӣ, мақсаду вазифаҳои омӯзиш, заминаҳои эмпирикии таҳқиқот, навгониҳо, нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда, аҳамияти назариявӣ амалӣ, тасвиби натиҷаҳои диссертатсия, интишорот аз рӯи мавзӯи диссертатсия маълумоти қонеъкунанда дода шудааст.

Муқоисаву хулосаҳои таҳқиқот дар диссертатсия ба ду навъ сурат гирифтааст: 1) дар ҳар боб дар асоси гузориши типологии масъалаҳои таҳлилшаванда; 2) муқоисаи бевоситаи далелҳо дар забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ, ки дар охири боби 3-юм амалӣ гаштааст. Натиҷаҳои таҳқиқ дар хулосаи умумии диссертатсия ҷамъбаст гардида, зимни онҳо роҷеъ ба истифодаи онҳо пешниҳодҳо тазаққур ёфтаанд.

Ҳамин тавр, диссертатсияи Воҳидова Нодира Абдусатторовна дар мавзӯи «Хусусиятҳои фарҳангҳои фразеологӣ дар забонҳои гуногунсохт (дар мисоли забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ)» метавон таҳқиқоти анҷомёфта шуморид. Дар диссертатсия ҳанӯз норасоҳои ҷузъӣ ба назар мерасанд, ки онҳоро ислоҳ бояд кард, аз ҷумла:

1. Зикри ному насаби олимони асосӣ А.И. Молотков, Аюпова Р. А., Саид Нафисӣ, Шаҳризоди Нақавӣ ва ғ. ягона карда шавад.

2. Мувофиқати рақамҳои дохили матни диссертатсия бо рақамҳои “Феҳристи адабиёт” тафтиш карда шавад.

3. Чанде аз мисолҳо бо курсив ишора нагардидаанд, ки онҳоро ислоҳ бояд кард.

Дар маҷмӯъ, андешаҳо роҷеъ ба диссертатсияи мавриди назар метавон чунин хулоса кард: диссертатсия дар мавзӯи мубрам ва ҳанӯз таҳқиқнашуда таълиф гаштааст, мазмуни қор ба мавзӯ ва шиноснома

(шифр)-и ихтисос мутобиқ аст, автореферат мухтавои диссертатсияро дар бар мегирад, натиҷаҳои бадастомадаи таҳқиқ муфассалан дар 12 мақолаи илмӣ муаллиф интишор ёфтааст, диссертатсия махсули эҷоди унвонҷӯ мебошад.

Диссертатсияи Воҳидова Н.А. дар мавзӯи «Хусусиятҳои фарҳангҳои фразеологӣ дар забонҳои гуногунсоخت (дар мисоли забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ)» ҷавобгӯи талаботи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муаллифи он сазовори дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ мебошад. Диссертатсия барои ҳимоя ба Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA – 037 назди МДТ-и «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» ба ҳимоя тавсия мешавад.

Муқарриз – номзади илмҳои филологӣ,
мудири кафедраи забонҳои тоҷикӣ ва русии
МДТ “Донишкадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи
давлатии тижорати Тоҷикистон
дар шаҳри Хучанд” дотсент:

Файзиева С.А.

Нишона: Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш.Хучанд, хиёбони Исмоили Сомонӣ 169,
Муассисаи давлатии таълимии
Донишкадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи
давлатии тижорати Тоҷикистон
Тел.:(+992)7508292
E-mail: sarvar.fayziyeva@mail.ru

“Имзони номзади илмҳои филологӣ, мудири кафедраи забонҳои тоҷикӣ ва русии МДТ “Донишкадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон дар шаҳри Хучанд” дотсент Файзиева С.А. – ро тасдиқ менамоем”.

Мудири шӯбаи кадрҳо ва корҳои махсус:

Маҳмудов Ш. У.